

FAR EAST

ประวัติศาสตร์
ตะวันออกไกล

ดิเรก ชัยนาม
พ.ศ. ๒๕๓๕

Far East

“ประวัติศาสตร์ตะวันออกไกล”

พ.ศ. ๒๔๙๔

โดย

ดิเรก ชัยนาม

คำนำ

ท่ามกลางกระแสธารแห่งกาลเวลาที่พัดพาโลกให้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว “สำนักพิมพ์ล้มลุกบูค” มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะนำพาท่านผู้อ่านย้อนรอยอดีต สู่ห้วงประวัติศาสตร์ อันทรงคุณค่าของดินแดนที่ครั้งหนึ่งเราเคยรู้จักกันในนาม “ตะวันออกไกล” ผ่านผลงานอันล้ำค่าของศาสตราจารย์ดิเรก ชัยนาม ในหนังสือ “ประวัติศาสตร์ตะวันออกไกล” ซึ่งถูกเรียบเรียงขึ้นตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๔

ในยุคสมัยที่องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แพร่หลายนักในสังคมไทย ศาสตราจารย์ดิเรก ชัยนาม ได้บุกเบิกและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำเสนอภาพรวมของประวัติศาสตร์ตะวันออกไกลที่กว้างขวางยิ่งกว่าเพียงประเทศจีน เกาหลี และญี่ปุ่น หากแต่ยังครอบคลุมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงอย่างพม่า อินโดจีน มลายู ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย อันเป็นการเปิดมุมมองที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงบริบทของภูมิภาคเข้าด้วยกันอย่างรอบด้าน.

เนื้อหาภายในเล่มแบ่งออกเป็นสองภาคหลัก. ภาคแรกว่าด้วย “ปฐมสัมพันธ์นาการระหว่างตะวันตกกับตะวันออก” ซึ่งจะพาผู้อ่าน

ไปสำรวจการเข้ามาของชาวยุโรปตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ และอิทธิพลที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในตะวันออกไกล โดยเน้นเหตุการณ์สำคัญตลอด ๔๐๐ ปีที่ผ่านมา. ส่วนในภาคที่สอง “ประวัติศาสตร์เคลื่อนไหวของประเทศต่าง ๆ” จะเจาะลึกถึงการต่อสู้เพื่อชาตินิยม เอกราช ประชาธิปไตย รวมถึงความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของแต่ละประเทศ ในช่วง ๓๐๐ ปีที่ผ่านมาจนถึงยุคสมัยที่ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูล

แม้หนังสือเล่มนี้จะถูกเขียนขึ้นเมื่อหลายทศวรรษก่อน แต่คุณูปการและความสำคัญของ “ประวัติศาสตร์ตะวันออกไกล” มิได้ลดน้อยถอยลงเลย หากแต่ยังคงเป็นรากฐานอันแข็งแกร่งในการทำความเข้าใจพลวัตของภูมิภาคนี้ ที่ยังคงส่งผลกระทบต่อเนืองมาจนถึงปัจจุบัน สำนักพิมพ์ลัมลุกบุ๊คหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การนำเสนอผลงานชิ้นเอกนี้อีกครั้ง จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อ่านทุกท่าน ในการร่วมกันเรียนรู้และสร้างสรรค์อนาคต จากบทเรียนในอดีต

ขอเชิญทุกท่านร่วมเดินทางสู่ดินแดนแห่งประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ของตะวันออกไกล พร้อมกัน ณ บัดนี้

คำปรารภ

คำว่า “ตะวันออกไกล” หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า “Far East” นี้ ตำราต่าง ๆ เท่าที่ค้นพบมักจะอธิบายว่า หมายถึงประเทศจีน เกาหลีและญี่ปุ่น แต่ข้าพเจ้าเห็นว่านักรัฐศาสตร์ในตะวันออกหรือทางด้านเอเชียนี้กว้างขวางยิ่งกว่าสามประเทศที่กล่าวมา จึงตกลงอธิบายประวัติศาสตร์ตะวันออกไกลนอกจากสามประเทศดังกล่าวแล้ว ให้รวมถึงประเทศที่ใกล้เคียงกับไทยเราด้วย ฉะนั้นคำบรรยายจะรวมถึงพม่า อินโดจีน มลายู ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียด้วย ยกเว้นประวัติศาสตร์ไทยซึ่งอาจารย์หลวงวิจิตรวาทการจะเป็นผู้บรรยายเป็นพิเศษ

โครงการบรรยายจะแยกออกเป็นสองภาค ภาคที่หนึ่ง ว่าด้วยการติดต่อระหว่างชาติต่าง ๆ ในตะวันออกไกลในด้านการเมือง (Political) เศรษฐกิจ (Economic) และสังคม (Social) และระหว่างชาติในตะวันออกและตะวันตกซึ่งเดินทางมายังเอเชียในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ หรือ ๔๐๐ ปีมานี้ การที่เริ่มบรรยายตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๑๕ นี้ ก็เพราะเห็นว่าจะได้รับประโยชน์กว่าการบรรยายประวัติโบราณ ซึ่งจะเหมาะสมเฉพาะนักศึกษาที่ต้องการเป็นนักประวัติศาสตร์โดยแท้ แต่วัตถุประสงค์ของวิชานี้ในคณะรัฐศาสตร์ ก็คือ ให้นักศึกษาเข้าใจมองเห็นในแง่ต่าง ๆ

ของประวัติทางตะวันออกไกลในแง่สังคม วัฒนธรรมและโกศกรรม (Intellectual) ตลอดทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ในทางการเมือง เศรษฐกิจ และการทูตด้วย สำหรับเพียงเรื่องเหล่านี้ระหว่าง ๔๐๐ ปี มานี้ก็มากมายเป็นการพันวิสัยที่จะบรรยายให้ละเอียดพิสดารสำหรับการศึกษาปีหนึ่ง ๆ ได้ แต่จะพยายามบรรยายในหลักและสาระสำคัญ ถ้าสนใจจะศึกษาโดยพิศดารจะได้แนะให้หาซื้อตำราต่างประเทศต่าง ๆ มาอ่านประกอบต่อไป

ส่วนคำบรรยายในภาค ๒ ก็จะกล่าวถึงประวัติการเคลื่อนไหวของประเทศต่าง ๆ ดังระบุนามมาแล้ว โดยในระยะต่อมา คือระหว่าง ๓๐๐ ปีที่ล่วงมานี้จนถึงปัจจุบันเพื่อชี้ให้เห็นว่าประเทศต่าง ๆ เหล่านี้มีการเคลื่อนไหวอย่างใดในเรื่องชาตินิยมเพื่อเอกราช ประชาธิปไตยตลอดจนความนิยมในลัทธิเศรษฐกิจต่าง ๆ และความเจริญในทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

สารบัญ

คำนำ	๒
คำปรารภ	๔
สารบัญ	๖
ภาค ๑	๑๘
“ปฐมสัมพันธ์นาการระหว่างตะวันตกกับตะวันออก”	๑๙
จีน	๒๑
ญี่ปุ่น	๒๒
เกาหลี	๒๓
อินโดจีน	๒๔
พม่า	๒๕
อินดีสตะวันออก	๒๖
ชาวยุโรปมาแสวงหาโชคลาภและโภคทรัพย์ทางเอเชีย	๒๗
๑. ชาวโปรตุเกส	๒๗
การได้เมืองมาเก๊า (Macao)	๓๑
๒. ชาวสเปน	๓๓
๓. ชาวดัตช์	๓๗
นโยบายการค้าและการปกครองของดัตช์	๓๙

๔. ชาวอังกฤษ.....	๔๓
๕. ชาวฝรั่งเศส	๔๖
ฝรั่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับไทย	๔๘
การแข่งขันระหว่างชาติยุโรปเพื่อคุ้มครองการค้าทางเอเชีย	๕๑
ภาค ๒	๕๔
บทที่ ๑	๕๕
จีน	๕๕
ตอนที่ ๑	๕๖
พวกแมนจู (Manchus).....	๕๗
การปกครองและวัฒนธรรมสมัยแมนจู	๕๙
การแบ่งส่วนราชการ.....	๖๑
วิธีพิจารณาคดีอาญา.....	๖๒
ข้าหลวงตรวจการ	๖๓
การปกครองท้องถิ่น.....	๖๔
อาชีพทางกสิกรรม	๖๔
ชีวิตในนคร	๖๔
การเข้ารับราชการ	๖๕
ปรัชญาและศาสนา	๖๖
การค้าของจีน	๖๙

สนธิสัญญาเมือง Nerchinsh (๑๖๘๙).....	๗๑
สนธิสัญญาเมือง Kiakhta (๑๗๒๗).....	๗๒
การซื้อขายสินค้าระหว่างจีนกับรัสเซีย	๗๒
เมืองกังต้งศูนย์กลางของการค้า	๗๓
สมาคมพ่อค้าในกังต้ง.....	๗๔
อังกฤษมาเจรจาทำสัญญา.....	๗๕
การค้าฝิ่นของอังกฤษ.....	๗๖
การค้าของชาวอเมริกันกับจีน	๗๗
สงครามฝิ่นและผลซึ่งมีแก่จีน	๗๙
ปัญหาเรื่องฝิ่น	๘๐
สนธิสัญญากับประเทศอื่น	๘๓
ฝรั่งเศสได้สัมปทานจากจีน	๘๔
การค้าเกลือ.....	๘๖
คณะสอนศาสนานิกายโปรเตสแตนต์	๘๗
ฝรั่งเศสทำสงครามกับจีนอีก เพื่อให้เงินแก้ไขสนธิสัญญา	๘๘
ค.ศ.๑๘๕๖-๑๘๕๘	๘๘
ความปั่นป่วนในราชสำนักและกบฏไท่ผิง	๙๔
กบฏไท่ผิง	๙๖

นโยบายของอเมริกาต่อจีนในกลางคริสต์วรรษที่ ๑๙	๙๗
ความเสื่อมของราชวงศ์แมนจู.....	๙๘
อิทธิพลของฝรั่งในเมืองจีน	๑๐๐
การปฏิรูปซึ่งล้มเหลว	๑๐๒
นโยบายที่เปิดประตูของสหรัฐอเมริกา	๑๐๓
(Open Door Policy)	๑๐๓
นโยบายของฝรั่งเอาประโยชน์จากจีนโดยสร้างทางรถไฟ.....	๑๐๕
อเมริกามีนโยบายสนับสนุนเอาเงินมาลงทุนในจีน	๑๐๖
หรือที่เรียกว่า Dollar Diplomacy.....	๑๐๖
กบฏพวกบ็อกเซอร์	๑๐๗
ตอนที่ ๒	๑๐๘
การปฏิวัติในจีนจนถึงปัจจุบัน	๑๐๘
นโยบายปฏิรูปเมืองจีนของพระพันปีซูสี.....	๑๐๘
รัฐธรรมนูญ ค.ศ.๑๙๐๘.....	๑๑๑
การปฏิวัติ ค.ศ.๑๙๑๑	๑๑๔
ดอกเตอร์ซุนยัตเซน	๑๑๔
การสถาปนารัฐบาลสาธารณชนจีนใหม่ตามรัฐธรรมนูญ	๑๒๐
ประธานาธิบดียวนซีไฮ.....	๑๒๐
พรรคก๊กมินตั๋ง	๑๒๓

ยวนซีไชประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่	๑๒๔
มณฑลภาคใต้ประกาศแยกจากยวนซีไช	๑๒๕
จีนเข้าสงครามโลกครั้งที่ ๑	๑๒๖
จีนถูกญี่ปุ่นยื่นคำขอ ๒๑ ข้อ (Twenty-One Demands)	๑๒๙
จีนกับสนธิสัญญาสันติภาพเมืองแวร์ซาย	๑๓๑
ปัญหาเรื่องมณฑลชานตุงและการอลเวงในทางการเมือง	๑๓๓
รัฐบาลมี ๒ รัฐบาล คือ รัฐบาลฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้	๑๓๔
ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สังคม และโกศलयกรรมของจีนเมื่อ ๓๐ ปี มานี้	๑๓๕
ความเจริญในทางอุตสาหกรรม	๑๓๕
การค้าต่างประเทศของจีน	๑๓๖
ระบบการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม	๑๓๗
การเกิดสหบาลกรรมกร (Labour Union)	๑๓๘
การศึกษา	๑๔๐
หนังสือพิมพ์	๑๔๑
วรรณคดีและนาฏยกรรม	๑๔๒
กีฬา	๑๔๓
จีนพยายามรวมกันให้มีเอกภาพ	๑๔๓
ศูนย์กลางกับคอมมิวนิสต์	๑๔๖

ปรัชญาทางการเมืองของซุนยัตเซน.....	๑๔๗
เจียงไคเชกเริ่มมีอำนาจ	๑๕๑
นโยบายต่างประเทศของเจียงไคเชก	๑๕๒
จีนภายใต้การปกครองของเจียงไคเชก	๑๕๔
รูปแบบการปกครองของคณะพรรคก๊กมินตั๋ง	๑๕๔
คณะรัฐมนตรี.....	๑๕๖
การแพร่ของลัทธิคอมมิวนิสต์.....	๑๕๙
การต่อสู้ระบอบก๊กมินตั๋งและคอมมิวนิสต์.....	๑๕๙
ญี่ปุ่นทำสงครามกับจีน ค.ศ.๑๙๓๗-๑๙๔๕	๑๖๓
รัฐบาลหุ่นของญี่ปุ่น.....	๑๖๕
ระเบียบใหม่ในเอเชีย	๑๖๕
การเคลื่อนไหวในทางเศรษฐกิจและสังคม ระหว่าง ค.ศ.๑๙๒๐ ถึง ค.ศ. ๑๙๔๐	๑๖๖
การก้าวหน้าของพวกกรรมกร	๑๖๖
นโยบายให้ราษฎรเดินชีวิตใหม่ของเจียงไคเชก.....	๑๖๘
ความก้าวหน้าทางเกษตรกรรม	๑๗๑
ความก้าวหน้าในการศึกษา	๑๗๒
จีนระหว่างทำสงครามกับญี่ปุ่น ค.ศ.๑๙๓๗-๑๙๔๕	๑๗๓
จีนในเขตยึดครอง	๑๗๓

จีนในเขตเสรี.....	๑๗๕
จีนภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒	๑๗๘
สงครามกลางเมือง	๑๗๙
อเมริกาส่งนายพลเฮอริเลย์มาช่วยเจรจา.....	๑๗๙
อเมริกาส่งนายพลมาร์แชล มาช่วยเจรจาอีก	๑๘๑
คอมมิวนิสต์เข้าปกครองภาคพื้นจีน	๑๘๔
ฝ่ายรัฐบาลก็กักมินตั้งอพยพไปอยู่เกาะไต้หวัน	๑๘๔
บทที่ ๒	๑๘๗
ญี่ปุ่น	๑๘๗
ญี่ปุ่นในคริสต์วรรษที่ ๑๖.....	๑๘๗
ลักษณะของคนญี่ปุ่น	๑๘๗
องค์จักรพรรดิ.....	๑๘๘
ระบบโชกุน	๑๘๙
สกุลอาซิกางะเป็นโชกุน ค.ศ.๑๓๓๘-๑๕๗๓	๑๙๐
ระบบการปกครองสมัยสกุลโทกูงาวะ (ค.ศ.๑๖๐๓-๑๘๖๗)	๑๙๑
พระบรมวงศานุวงศ์	๑๙๒
หน่วยราชการต่าง ๆ	๑๙๒
สวามินและอัศวิน (Daimyo and Samurai)	๑๙๓

ชามานา	๑๙๔
เกษตรกรรม.....	๑๙๕
การใช้เงินตรา.....	๑๙๕
พ่อค้านายทุน.....	๑๙๘
สังคมนอาชีพ (Guilds).....	๑๙๘
การศาล	๑๙๙
ความเสื่อมของสกุลโทกูงาวะ	๒๐๐
พุทธศาสนา	๒๐๑
ขงจื้อ	๒๐๑
ชินโต	๒๐๒
บูชิโด (Bushido).....	๒๐๒
ชีวิตในครอบครัวและการศึกษา	๒๐๓
ศิลปะ	๒๐๕
สถาปัตยกรรม	๒๐๕
นาฏกรรม	๒๐๕
การแสดงโน (No).....	๒๐๖
การแสดงหุ่น (Ayatsuri).....	๒๐๖
การแสดงคาบูกิ.....	๒๐๗
ภาษาและวรรณคดี.....	๒๐๗

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศระหว่าง ค.ศ.๑๕๐๐ ถึง ค.ศ.๑๘๕๐ ...๒๐๘

ญี่ปุ่นเริ่มแสดงจักรวรรดินิยม๒๐๘

ปัญหาเรื่องคณะสอนศาสนาคริสต์๒๑๐

การค้าต่างประเทศ๒๑๑

นโยบายกีดกันต่างประเทศ๒๑๓

ความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา๒๑๗

ญี่ปุ่นเปิดเมืองและติดต่อกับโลกภายนอก๒๑๘

สหรัฐอเมริกาพยายามให้ญี่ปุ่นเปิดเมืองให้ต่างประเทศเข้ามาค้าขาย
.....๒๑๘

สนธิสัญญาเมืองคานางาวะ๒๒๑

อนุสัญญากับอังกฤษ ค.ศ.๑๘๕๔๒๒๒

สัญญากับรัสเซีย ค.ศ.๑๘๕๕๒๒๓

อนุสัญญากับดัตช์ ค.ศ.๑๘๕๖๒๒๔

สนธิสัญญาพาณิชย์ฉบับแรกกับสหรัฐอเมริกา ค.ศ.๑๘๕๘๒๒๔

สัญญาพาณิชย์กับชาติอื่น ๆ๒๒๗

อวสานของระบบโชกุน๒๒๘

ตอนที่ ๒๒๓๑

ญี่ปุ่นปัจจุบัน๒๓๑

การจัดรัฐบาล๒๓๑

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ค.ศ.๑๘๖๐ ถึง ๑๘๗๘.....	๒๓๔
การเคลื่อนไหวเพื่อให้มีรัฐธรรมนูญ.....	๒๓๖
การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ค.ศ.๑๘๘๙.....	๒๓๙
ปฏิรูปกฎหมาย.....	๒๔๐
การเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	๒๔๑
อวสานของสิทธิสภาพนอกอาณาเขต	๒๔๒
การปรับปรุงกองทัพ	๒๔๓
พาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม.....	๒๔๔
ความก้าวหน้าในด้านการศึกษา	๒๔๖
การปฏิรูปศาสนา.....	๒๔๗
สงครามญี่ปุ่นกับจีน ค.ศ.๑๘๙๔ ถึง ค.ศ.๑๘๙๕.....	๒๔๘
สนธิสัญญาเมืองซิโมนเซกิ.....	๒๕๖
การแทรกแซงของรัสเซีย ฝรั่งเศส และเยอรมัน	๒๕๗
สงครามรัสเซียกับญี่ปุ่น (ค.ศ.๑๙๐๔-๑๙๐๕)	๒๕๙
ผลประโยชน์ซึ่งขัดกันระหว่างญี่ปุ่นกับรัสเซีย.....	๒๖๐
สัญญาพันธมิตรระหว่างญี่ปุ่นกับอังกฤษ (ค.ศ.๑๙๐๒).....	๒๖๓
เหตุไกล่ลือและสงคราม	๒๖๕
การประชุมสันติภาพที่เมืองพอร์ตสมัธ	๒๗๐
ญี่ปุ่นผนวกเกาหลีเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิ.....	๒๗๒

ญี่ปุ่นกับสงครามโลกครั้งที่ ๑	๒๗๓
สงครามมังกงรดา	๒๗๕
สัญญาลับกับชาติอื่น ๆ	๒๗๖
ข้อตกลงแลนซิง-อิซึอิ	๒๗๗
ญี่ปุ่นกับสนธิสัญญาสันติภาพเมืองแวร์ซาย ค.ศ.๑๙๑๘	๒๗๙
การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของญี่ปุ่นในคริสต์	
วรรษที่ ๒๐	๒๘๑
เศรษฐกิจ	๒๘๑
กรรมกร	๒๘๔
พลเมือง	๒๘๖
เกษตรกรรม	๒๘๗
การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	๒๘๘
ฐานะของญี่ปุ่นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑	๒๙๒
การประชุมกรุงวอชิงตัน	๒๙๔
สนธิสัญญาเก้าชาติ	๒๙๖
สนธิสัญญาสี่ชาติ	๒๙๘
สนธิสัญญา ๕ ชาติ	๒๙๙
สัญญาญี่ปุ่นจีนเรื่องมณฑลซานตง	๓๐๐
ญี่ปุ่นยึดแมนจูเรีย	๓๐๑

การเมืองของญี่ปุ่น	๓๐๑
บันทึกของพลเอกบารอนทานากะ	๓๐๓
พวกไซบัตสึกับพวกทหารความเห็นไม่ตรงกัน	๓๐๖
เงินคัณฑ์การกระทำของญี่ปุ่น	๓๐๘
รัฐแมนจู๋ว	๓๑๒
ทหารญี่ปุ่นเผด็จการ	๓๑๔
นโยบายของญี่ปุ่นเกี่ยวกับจีนเหนือ	๓๑๗
พรรคปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตย	๓๑๘
คณะรัฐมนตรีชุดสงคราม ค.ศ.๑๙๑๗-๑๙๔๑	๓๑๙

ภาค ๑

“ปฐมสัมพันธนาการ ระหว่างตะวันตกกับตะวันออก”

นักศึกษาเคยศึกษาประวัติศาสตร์ยุโรปมาแล้ว ย่อมทราบว่า ประวัติยุโรปสมัยปัจจุบันเริ่มตั้งแต่คริสตวรรษที่ ๑๖ สำหรับเอเชีย ตะวันออกก็เช่นเดียวกัน ถือได้ว่าประวัติปัจจุบันเริ่มมาตั้งแต่ต้นคริสตวรรษที่ ๑๖ แต่เหตุผลของที่มาของยุโรปปัจจุบันกับเอเชียปัจจุบัน ต่างกัน ในยุโรปเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นคริสตวรรษที่ ๑๖ ก้าวหน้ารวดเร็ว เพราะยุโรปเริ่มมีคนคิดสมัยใหม่ที่เราทราบกันแล้ว แต่พวกเรา ตะวันออกยังงุ่มง่าม แต่ที่เริ่มไหวตัวก้าวหน้าก็โดยมาจากภายนอก ในสมัยนั้นเอเชียเราไม่มีนักภูมิศาสตร์ ผู้ชำนาญการเดินทาง นักคำนวณ นักวิทยาศาสตร์อย่างตะวันตก แต่เนื่องจากชาวยุโรปค้นพบ เส้นทางเดินเรือจากยุโรปมายังเอเชียตะวันออก และพวกยุโรปเหล่านี้ เดินทางมายังเอเชียเป็นจำนวนมาก พวกเหล่านี้ได้เป็นผู้นำความคิด ใหม่ ๆ มาให้พวกเอเชียอาทิ สถาบันการปกครองของตะวันตก อุดมคติในการปฏิวัติทางการเมือง (Revolutionary Political Ideologies) ธรรมเนียมประเพณีในสังคมแปลก ๆ อิทธิพลของชาว ยุโรปเหล่านี้มีแรงผลักดันทำให้ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียต้องมี

ความสัมพันธ์กับนานาชาติประเทศและมีผลทำให้เอเชียมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

จีน

เมื่อพวกพ่อค้าวาณิชย์ฝรั่งเข้ามาค้าขายในเมืองจีนนั้น พวกเหล่านี้มาทางเรือในสมัยราชวงศ์หมิง (Ming Emperors) ซึ่งครองจีนระหว่าง ค.ศ.๑๓๖๗-๑๖๔๔ ในคริสตวรรษที่ ๑๖ คือระหว่าง ค.ศ. ๑๕๐๐-๑๕๙๕ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกันสมัยนั้น คือสมัยราชวงศ์หมิง จีนเป็นมหาประเทศ ซึ่งประเทศใกล้เคียงต่างเกรงกลัว ต่างก็ส่งเครื่องราชบรรณาการมาถวายพระเจ้าฮ่องเต้ เช่น ญวน เกาหลี และแม้ญี่ปุ่นในบางคราวก็ยอมเคารพบนอบจีน กษัตริย์ราชวงศ์หมิงได้ฟื้นฟูวัฒนธรรมจีนโบราณมากมาย เฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษา ศิลปะ นำระบบการสอบไล่เพื่อเป็นนักวรรณคดีกลับมาใช้ใหม่ ได้มีการซ่อมบำรุงถนนหนทาง สะพาน ขุดคลองปรับปรุงทำเรือ เพื่อให้การค้าระหว่างเมืองต่าง ๆ ในประเทศจีนสะดวกยิ่งขึ้น นโยบายการค้าของจีนในสมัยนั้นคือ ดุฎกการค้าระหว่างประเทศว่าไม่มีประโยชน์อันใด เพราะจีนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในแง่การค้าอยู่แล้ว ฝรั่งที่เดินเรือมาเพื่อการค้าในต้นคริสตวรรษที่ ๑๖ และพยายามทำให้จีนเป็นตลาดของตนจึงมักจะถูกไล่่ออกนอกประเทศ ทั้งนี้เพราะจีนเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องซื้อของฝรั่งมาใช้ นอกจากนี้ยังเกรงว่าฝรั่งจะมีอำนาจในเมืองของตนอีกประการหนึ่ง

ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นต่างกับจีนคือ ในสมัยเดียวกับจีนดังกล่าวมาแล้ว คือ ต้นคริสต์วรรษที่ ๑๖ ญี่ปุ่นยังอยู่อย่างเงียบไม่มีใครรู้จัก จักรพรรดิญี่ปุ่นซึ่งในสมัยปัจจุบันนี้ ราษฎรเคารพบูชานับถืออย่างพระเจ้า แต่ในสมัยนั้นราษฎรเฉย ๆ และความจริงจักรพรรดิแทบไม่เกี่ยวข้องกับการบ้านการเมืองเลย ในสมัยนั้นญี่ปุ่นปกครองกันทำนอง Feudal โดยมีหัวหน้าใหญ่ที่เรียกกันว่า “โชกุน” (Shogun) โชกุนเป็นแม่ทัพมีกำลังทหารอยู่ในมือ โชกุนอยู่กินอย่างสุขสบาย แต่ราษฎรยากจนและเดือดร้อนมาก การจลาจลมีอยู่เนือง ๆ เนื่องจากราษฎรทนการเก็บภาษีอากรไม่ไหว สวามิน (Daimyo) มีอำนาจมาก คือมีกฎหมายอยู่ในมือ การปกครองจึงเหลวและทะเยอทะยานกระทั่งในปี ค.ศ. ๑๕๗๓ โชกุนวงศ์ อาชิกางะ (Ashikaga) สิ้นสุดลง การปกครองจึงเริ่มดีขึ้น ในญี่ปุ่นโชกุนสืบทอดตำแหน่งกันตามสายโลหิต

เกาหลี

ประวัติศาสตร์ของเกาหลีเป็นประวัติศาสตร์ที่น่าสลดใจตลอดมา ในคริสต์วรรษที่ ๑๖ ก็เช่นเดียวกัน ก่อนคริสต์วรรษที่ ๑๖ เกาหลี มีกษัตริย์วงศ์หลี่ มาตั้งแต่ ค.ศ.๑๓๙๔ บ้านเมืองปกครองเป็นปึกแผ่น มีรัฐบาลกลางที่เข้มแข็ง การปกครองเดินทำนองจีนในสมัยราชวงศ์หมิง เดิมเกาหลีถือศาสนาพุทธ แต่ในคริสต์วรรษที่ ๑๔ นี้ ได้หันมาถือศาสนาขงจื้อเป็นศาสนาราชการ ถึงคริสต์วรรษที่ ๑๖ รัฐบาลกลางอ่อนกำลังลง พวกสวามินเริ่มแสดงการแข็งข้อใช้อำนาจปกครองอิสระ ราษฎรถูกกดขี่รุนแรง มีการเก็บภาษีอากรอย่างเต็มที่ พวกชาวนายากจนและเป็นหนี้พวกข้าวจนที่ดิน จนกลายเป็นทาสดิน (Serf) กฎหมายที่ใช้อยู่มีลักษณะป่าเถื่อน ในสมัยนี้เกาหลียังเป็นประเทศราชของจีน แต่รัฐบาลจีนปล่อยให้ปกครองกันเอง ไม่มายุ่งเกี่ยวข้อด้วย

อินโดจีน

ในคริสต์วรรษที่ ๑๖ เมื่อชาวยุโรปมาติดต่อกับเอเชียและเดินทางเข้าไปในอินโดจีน เข้าใจผิดคิดว่าพวกอานัมหรือญวนเป็นจีน อันที่จริงก็มีเหตุผลที่ควรจะเข้าใจผิด เพราะรูปร่างลักษณะของญวนคล้ายชาวจีนทางใต้ และวัฒนธรรม การปกครอง วรรณคดี ศาสนา ศิลปะ และตัวหนังสือที่เขียนก็คล้ายจีน ในสมัยนั้นเมืองญวนเป็นแต่เพียงประเทศที่ต้องส่งเครื่องบรรณาการไปให้จีนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรจีน ญวนในสมัยดังกล่าวเป็นรัฐที่มีเอกภาพปีกแผ่น มีการรบราฆ่าฟันกันระหว่างกันอยู่เสมอ ราษฎรทั่วไปถูกญวนฝ่ายครองเมือง (Ruling Family) และเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นพวกอภิชน (Aristocratic) กดขี่อยู่อย่างไม่กรุณา

พม่า

ในคริสต์วรรษที่ ๑๖ พม่าเป็นราชอาณาจักรปึกแผ่น แต่ก็ยังมีเจ้าผู้ครองนครเล็ก ๆ อีกหลายนครซึ่งไม่ยอมรวมด้วยจนถึง ค.ศ. ๑๕๓๙ พระเจ้าตะเบงชเวตี้ (Tabin Shwehti) แห่งเมืองตองอูสามารถตีนครต่าง ๆ และต่อมาใน ค.ศ. ๑๕๕๖ ประกาศตนเป็นกษัตริย์ของพม่า การปกครองสมัยนั้นดำเนินทำนองลัทธิพิวตัลคือ สวามินขึ้นต่อกษัตริย์ โดยมีหน้าที่ช่วยส่งทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ แม้ในสมัยนั้นพุทธศาสนาก็เป็นศาสนาประจำชาติแล้ว แต่ไม่มีภาษากลางสำหรับใช้พูดทั่วไป กษัตริย์องค์ใดสามารถก็ปกครองได้ดี แต่องค์ใดอ่อนแอก็ปรากฏว่าพวกเจ้านายและเจ้าประเทศราช ตลอดทั้งเสนาอำมาตย์ มักจะแสดงอาการกระด้างกระเดื่อง กษัตริย์ไม่มีอำนาจจริงจัง บ้านเมืองอ่อนกำลังไม่มีความเจริญ ในที่สุดก็เป็นของอังกฤษตั้งจะได้อธิบายในภาค ๒

อินดีสตะวันออก

ชาวโปรตุเกสเป็นชาวยุโรปคนชาติแรกที่ได้อำเภอโมลลัคกา ซึ่งเป็นรัฐเล็กของอินดีส เมื่อ พ.ศ.๑๕๒๐ ในสมัยนั้นเมืองชวากำลังเสื่อม ชาวได้รับอิทธิพลและอารยธรรมจากฮินดูมาตั้งแต่ พ.ศ.๕๐๐ ฉะนั้นอารยธรรมของฮินดูจึงประจักษ์ทั่วไปในสังคม ศิลปะ สถาปัตยกรรมและแม้รูปร่างลักษณะ แต่ต่อมาในระหว่างคริสต์วรรษที่ ๑๒ และ ๑๓ พวกพ่อค้าซึ่งนับถือศาสนาอิสลามได้เดินทางมายังเกาะนี้และนำศาสนาเข้ามาด้วย ราษฎรส่วนมากกลับแปลงศาสนาเป็นอิสลาม เกิดมีเมืองซึ่งประกาศตนเป็นอิสระไปหลายเมืองทั่วไปในบริเวณชวา ในราว ค.ศ.๑๕๐๐ ศาสนาอิสลามได้เข้าแทนที่ศาสนาฮินดูโดยบริบูรณ์ รวมทั้งอิทธิพลทางสังคมและการเมือง

ชาวยุโรปมาแสวงหาโชคลาภและโภคทรัพย์ ทางเอเชีย

๑. ชาวโปรตุเกส

ชนชาติยุโรปรุ่นแรกที่มีบทบาทในการท่องเที่ยวแสวงโชคลาภและโภคทรัพย์ในดินแดนต่าง ๆ ทั้งทางตะวันตกและทางตะวันออก คือชาวโปรตุเกสและชาวสเปน สองชาตินี้เกิดแข่งอำนาจกัน ในที่สุดปี ค.ศ. ๑๕๙๓ สันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๖ ต้องทรงประกาศแบ่งเขตให้ คือให้ขีดเส้นจากขั้วโลกเหนือถึงขั้วโลกใต้ นับได้ ๓๐๐ ไมล์ มาทางตะวันตกจากเกาะ Azores สำหรับดินแดนทางตะวันตกถ้าสเปนเป็นผู้พบให้เป็นของสเปน สำหรับแผ่นดินทางตะวันออกถ้าโปรตุเกสเป็นผู้พบก็ให้ตกเป็นของโปรตุเกส

ในการแผ่อำนาจมาทางตะวันออกไกลสมัยนั้น โปรตุเกสเป็นชาติแรกที่เข้ายึดแหลมกู๊ดโฮป (Cape of good Hope) ใน ค.ศ. ๑๔๘๖ ต่อมาก็เข้ายึดเมืองกัว (Goa) ซึ่งอยู่ริมทะเลฝั่งตะวันตกของอินเดีย ค.ศ. ๑๕๑๐ ใน ค.ศ. ๑๕๙๘ พวกโปรตุเกสไปค้าขายในเมืองกาลิicut (Callcut) ซึ่งอยู่ทางใต้ลงไป พลเมืองในกาลิicutสมัยนั้นมีแขกอาหารับหรือเตอร์ก

ซึ่งถือศาสนาอิสลามเข้ามาทำการค้าขายร่ำรวยอยู่แล้ว และสามารถชักจูงให้ชาวอินเดียเปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลามด้วย ชาวโปรตุเกสจึงได้รับความลำบากหลายอย่างในการค้า เพราะพวกอิสลามมีอิทธิพลกว่าและกีดขวาง ในปี ค.ศ. ๑๕๐๔ จึงเข้ายึดเอาเมืองกาลิicutเอาเฉย ๆ ในการนี้โปรตุเกสฆ่าฟันราษฎรล้มตายเป็นเสียมากมาย

ในสมัยนั้นบุคคลสำคัญของโปรตุเกสชื่อ อัลฟองโซ อัลบูเกิร์ก (Alfonso de Albuquerque) เป็นแม่ทัพเรือประจำอินเดียตะวันออก อัลบูเกิร์กมีชื่อเสียงในการรบสามารถทำให้พวกพื้นเมืองทั่วไปยอมรับว่าโปรตุเกสมีอิทธิพลในการค้าเป็นพิเศษตลอดฝั่ง Malabar อัลบูเกิร์กยึดเมืองกัวได้ใน ค.ศ.๑๕๑๐ และเอาเมืองกัวเป็นศูนย์กลางของการค้าและแสวงหาดินแดนต่อไปใน ค.ศ.๑๕๑๑ อัลบูเกิร์กยึดเมืองมะละกา (Malacca) ซึ่งเป็นเมืองบนปลายแหลมมลายู

ล ค.ศ.๑๕๑๕ อัลบูเกิร์กส่งผู้แทนให้ท่องเที่ยวต่อไปทางทะเลจีนใต้ เพื่อเอาใจจีน อัลบูเกิร์กพยายามให้ความสะดวกแก่ชาวจีนทั้งหลายที่ตั้งบ้านเรือนค้าขายอยู่ในเมืองมะละกา พวกโปรตุเกสรุ่นแรกไปตั้งหลักอยู่บนเกาะ Shang-Ch'ua ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเรียกว่า St. John ต่อมาอีก ๒ ปี อัลบูเกิร์กส่งกองทัพเรือโดยมี Ferando Peres de Andrade

เป็นแม่ทัพเรือไปยังเมืองกังต้ง (Canton) ชาวจีนให้การต้อนรับเป็นอย่างดี Andrade ไปอยู่ไม่ทันได้เจรจการค้าเท่าใดก็ถึงแก่กรรมลง แต่อัลบูเกิรค์ได้ส่งผู้แทนทางการทูตไปพร้อมกับ Andrade ชื่อ Thome Pires เพื่อเจรจาท่าสนธิสัญญาการค้าและการเดินเรือกับจักรพรรดิจีน Pires เดินทางต่อไปยังกรุงปักกิ่ง ระหว่าง Pires อยู่ในกรุงปักกิ่ง Simon de Andrade น้องชาย Andrade ที่ถึงแก่กรรมนำกองทัพเรือมาอีกกองหนึ่งและจอดอยู่ที่ใกล้เกาะ St. John และเริ่มแสดงอาการโอหังไม่ยอมฟังเสียงพวกจีน และตั้งศาลสำหรับพิจารณาคนของตนเอง ชาวการอวดดีของ Simon de Andrade แพร่ไปถึงกรุงปักกิ่ง Pires เลยถูกจับฐานเป็นจาระบุรุษและส่งตัวไปจำขังในคุกและตายในคุกในปี ค.ศ. ๑๕๒๐ ในปีต่อมาพวกโปรตุเกสถูกไล่ออกจากเมืองกังต้งแต่ยังคงตั้งอยู่บนเกาะ St. John

การที่จีนปิดประตูไม่ให้โอกาสโปรตุเกสเข้าไปค้าขายเช่นนี้ กลับเป็นผลดีให้พวกโปรตุเกสหาทางรุกเข้าไปในที่อื่นต่อไป ในเวลานั้นทางยุโรปเริ่มนิยมเครื่องเทศ (Spices) กันมากแล้ว เพราะเป็นอุปกรณ์ช่วยชูรสอาหารเป็นอย่างดี จริงอยู่โปรตุเกสได้เครื่องเทศจากเมืองมะละกาส่งไปขายยุโรปมาก แต่ก็ยังไม่พอกับความเรียกร้อง ใน ค.ศ. ๑๕๒๑ พวกโปรตุเกสจึงออกเรือเที่ยวตั้งถิ่นฐานเพิ่มขึ้นตามหมู่เกาะชาว

พวกเจ้าครองนครตามพื้นเมืองเหล่านั้นต่อสู้ แต่ก็ต้องยอมจำนน

ค.ศ.๑๕๔๒ พวกโปรตุเกสคงพยายามที่จะหาตั้งถิ่นฐานบนภาคพื้นจีนให้ได้ถึงกับลงเรือสำเภานอกสำรวจ มีเรือสำเภาลำหนึ่งถูกพายุพัดไปถึงเกาะญี่ปุ่นทางฝั่งใต้ของหมู่เกาะ Kyushu พวกนี้กลับมาชวามารายงานว่าพวกญี่ปุ่นบนเกาะได้ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี สนใจในสินค้าของโปรตุเกสเฉพะอย่างยิ่งปั่นแบบตะวันตก พวกโปรตุเกสเห็นเป็นโอกาสดีที่จะค้าขายจึงส่งเรือสินค้าไปหลายลำ ในสมัยนั้นญี่ปุ่นยังปกครองทำนอง Feudal อยู่มีสวามินหรือ Daimyo มากหลาย พวกสวามินต่างแย่งกันซื้อขายกับพวกโปรตุเกส สินค้าที่พวกสวามินต้องการซื้อคือ ปืน ไหมดิบ ยารักษาโรค สุรายาเสพติด ถ้วยชาม งาช้าง ผ้า ในขณะที่เดียวกัน พวกสวามินให้ทองคำแท่ง ทองแดง กำมะถัน เครื่องเงิน ฯลฯ เป็นของตอบแทน จะเห็นได้ว่าการค้าระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับโปรตุเกสเป็นไปตามแบบ Barter ไม่ใช่เงิน การที่โปรตุเกสมาถึงเกาะญี่ปุ่นในครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นที่ฝรั่งชาวยุโรปชาติแรกมาญี่ปุ่น

ต่อมาอีก ๗ ปี คือ ค.ศ.๑๕๔๙ บาทหลวงฟรันซิสซาเวียร์ (Fransis Xavier) ได้มายังเกาะญี่ปุ่น แนะนำศาสนา

ริสเตียนโรมันคาทอลิกนิกายมาเผยแพร่เป็นครั้งแรก มีผู้เห็นดีเห็นชอบด้วยไม่น้อย ฟรันซิสซาเวียร์ได้รับคำอนุญาตให้ทำการสอนศาสนาได้โดยเสรีตลอดทั้งการสร้างวัด สร้างโรงเรียนสำหรับศาสนาคริสต์โดยเฉพาะ

การได้เมืองมาเก๊า (Macao)

ในขณะเดียวกัน เมื่อโปรตุเกสไปถึงเกาะญี่ปุ่นและมีการค้าขายขึ้นกับญี่ปุ่น โปรตุเกสจึงพยายามที่จะค้าขายกับจีนอีก โดยเดินทางไปยังเมืองนิงโป (Ningpo) ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับเซี่ยงไฮ้ เมืองนี้เป็นเมืองท่าที่เจริญเมืองหนึ่ง แต่เข้าไปค้าขายไม่นานเนื่องจากแสดงการอวดดี หยิ่งจองหองเหยียดหยามชาวพื้นเมือง พวกจีนจึงฮือกันขึ้นมาพ้อคำวาณิชที่เป็นชาวต่างประเทศในเมืองนิงโปเกือบหมด และปิดประตูไม่ให้ฝรั่งเข้ามาค้าขาย เหตุการณ์ทำนองเดียวกันจึงได้เกิดขึ้นตามเมืองท่าต่าง ๆ แถบฝั่งจีนใต้เมืองนิงโปลงมา สำหรับเมืองกังต้งนั้นยังคงอนุญาตให้ค้าขายกับฝรั่งได้ แต่เนื่องจากพวกฝรั่งกลัวภัยจึงไม่สู้เต็มใจนัก ต่อมาจนถึง ค.ศ.๑๕๕๗ ชาวโปรตุเกสจึงได้ตั้งถิ่นฐานถาวรขึ้นบนแหลมห่างจากเกาะเซี่ยง ซึ่งทุกวันนี้มีชื่อว่า มาเก๊า (Macao) เมืองมาเก๊านี้อยู่ติด ๆ กับเกาะฮ่องกง เหตุที่โปรตุเกสได้มาเก๊านี้ตามประวัติศาสตร์ดูยังไม่ลงรอยกัน หลักฐานบางแห่งกล่าวว่าในราว ค.ศ.๑๕๔๔ ชาวโปรตุเกสได้รับอนุญาตให้มีสิทธิตั้งโรง